

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПНУ
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Херсонський державний університет**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ І
ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ В ОСВІТНЬОМУ ТА НАУКОВОМУ
ПРОСТОРІ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
VII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції**

15 листопада 2024 року

МУКАЧЕВО

УДК 373.2(063)

А 43

Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі: збірник тез доповідей VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 15 листопада 2024 р., Мукачєво / Ред.кол.: Фенцик О.М. (гол.ред.) та ін. – Мукачєво : МДУ, 2024. –355 с.

**Рекомендовано до поширення в мережі Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 9 від 21 листопада 2024 р.)**

Рецензенти:

Бондар Т.І. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

Фізеші О.Й. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

У збірнику вміщено тези доповідей VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі». Учасники конференції розкривають проблеми педагогічної освіти та розвитку особистості, використання новітніх технологій та інновацій в освіті, виховання особистості в контексті сучасної освітньої парадигми, особливості психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців до реалізації завдань компетентнісного підходу в освітньому процесі, дидактико-методичного супроводу компетентнісно орієнтованого навчання у початковій школі, сучасного стану та перспективи розвитку дошкільної освіти в Україні, теорії і практики управління освітою, історії педагогіки.

Видання призначено для науковців, викладачів, аспірантів, студентів педагогічних навчальних закладів, працівників системи освіти.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Редакційна колегія:

Фенцик Оксана Миколаївна – в.о.зав.кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, кандидат педагогічних наук, доцент, Мукачівський державний університет.

Атрощенко Т.О. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

Добош Олена Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Дудаш О.С. – доктор філософії з педагогічних наук, ст.викладач кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет

Іванова Вікторія Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної та спеціальної освіти, Мукачівський державний університет.

Пинзеник Олена Мафтеївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Швардак Маріанна Василівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

<i>Тетяна Альохіна, Катерина Малиш</i> ЦИФРОВА ГРАМОТНІСТЬ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ: ПОГЛЯД НА ЕФЕКТИВНІСТЬ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ	50
<i>Олена Анісімова</i> ПЕДАГОГІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНТЕРАКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ВИКЛАДАЧЕМ ТА ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ	55
<i>Єва Біску, Маріанна Швардак</i> ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЇ LEGO У НАВЧАННІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	60
<i>Надія Брижак, Вікторія Турянця</i> ХАРАКТЕРИСТИКА ФЕНОМЕНУ ІННОВАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	64
<i>Людмила Буцко, Тетяна Мочан</i> РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ	66
<i>Владислав Власенко, Катерина Мовчан</i> РОЛЬ БІБЛІОТЕК У ФОРМУВАННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	69
<i>Юлія Дзень</i> МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ АНГЛОМОВНОЇ АГРОТЕХНІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ	72
<i>Вікторія Іванова, Оксана Вегеш</i> БІЗБОРД ЯК ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ДЛЯ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ КОГНІТИВНИХ ПРОЦЕСІВ У ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ	75
<i>Євгенія Кампов, Маріанна Швардак</i> РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ НА ЗАСАДАХ ІНТЕГРОВАНОГО ПІДХОДУ	79
<i>Марина Куштан, Маріанна Швардак</i> ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ВЕБКВЕСТУ	82
<i>Мирослава Метеньканич, Маріанна Горват</i> ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	86
<i>Емілія Пацкань, Тетяна Мочан</i> РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ	90
<i>Анна Петрова</i> ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СТАНУ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ	92
<i>Людмила Прилуцька</i> ФОТОКВЕСТИ ЯК МОТИВАТОР ФОРМУВАННЯ	96

атмосфери, а також підтримки комфортної і доброзичливої обстановки в освітньому середовищі закладу вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Буктрейлер: новітня реклама книги: метод. Поради. Упоряд. О. Шматько, С. Дмитрів; ЛОУНБ. Львів, 2014. 22 с.
2. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
3. Інструментарій інтерактивної взаємодії викладача закладу вищої освіти та здобувачів освіти: навчально-методичний посібник для викладачів та здобувачів освіти спеціальності «Дошкільна освіта», «Початкова освіта»; Авт. колектив: Петухова Л.Є., Анісімова О.Е., Воропай Н.А., Горлова А.В., Бальоха А.С., Чепурна С.П. Херсон – Івано-Франківськ : ХДУ, 2023. 149 с.
4. Кіндрат І. Інтерактивні методи в системі підвищення фахової майстерності педагогів. Вихователь-методист дошкільного закладу: щомісячний спеціалізований журнал. Київ: ТОВ «Міжнародний центр фінансово-економічного розвитку-Україна» № 6. 2012. С. 18-27.
5. Мачинська Н., Комарова Ю. Упровадження інноваційних технологій навчання у вищій школі. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка, 2015. № 4. С. 240-246.

Єва Біску

спеціальність 013 Початкова освіта
другий (магістерський) рівень вищої освіти
Мукачівський державний університет

Маріанна Швардак

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки дошкільної,
початкової освіти та освітнього менеджменту,
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЇ LEGO У НАВЧАННІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

У сучасній освіті особливу увагу приділяють технологіям, які сприяють розвитку творчості, критичного мислення та навичок роботи у команді. Однією з таких інновацій є використання конструкторів LEGO в освітньому процесі, зокрема у роботі з дітьми молодшого шкільного віку [4]. Ця методика поєднує елементи гри та навчання, створюючи унікальне середовище для ефективного засвоєння знань. LEGO, як інструмент для навчання, вже давно вийшов за межі простого дитячого конструктора і став потужним педагогічним засобом. Його популярність пояснюється багатофункціональністю, універсальністю та здатністю залучати дітей до активного навчання.

У дослідженнях Н. Бібік, Ю. Демченко, А. Євсюкової, Т. Мукія, І. Палазова, Т. Пеккера, О. Петегирич, А. Костецької, Т. Форостюк, досліджувалися проблеми запровадження та використання LEGO-технологій на уроках у початковій школі.

Гра є природною формою діяльності для дітей молодшого шкільного віку. Вона сприяє розвитку їхньої уяви, логічного мислення, комунікаційних навичок та вміння співпрацювати з однолітками. LEGO як інструмент навчання ідеально вписується у цю концепцію. Завдяки конструктору можна візуалізувати навчальний матеріал, що полегшує його сприйняття та засвоєння. Наприклад, діти можуть будувати моделі будівель, транспортних засобів або навіть молекул, у такий спосіб засвоюючи основи фізики, математики або біології. Це дозволяє зробити абстрактні поняття більш доступними для розуміння [2].

Однією з основних переваг LEGO у навчанні є можливість інтеграції цієї технології у різні предмети. Наприклад, у математиці діти можуть використовувати кубики для вивчення основ лічби, геометрії та симетрії. З «Я досліджую світ» вони можуть створювати моделі природних явищ або досліджувати механізми руху, використовуючи LEGO-мотори. Крім того, у мовних предметах можна заохочувати учнів створювати історії, будуючи сцени з LEGO, а потім розповідати їх у формі казок чи оповідань. Такий міжпредметний підхід розширює освітні горизонти дітей, заохочує їх до активного пізнання світу та сприяє кращому запам'ятовуванню матеріалу.

Ще однією важливою рисою LEGO-технології є її спрямованість на розвиток ключових компетентностей XXI-го століття, таких як критичне мислення, творчість, навички вирішення проблем і комунікація. Коли учні працюють з LEGO, вони не лише будують моделі, а й аналізують свої дії, оцінюють результат, шукають шляхи вдосконалення. Наприклад, виконуючи завдання побудувати міст, який витримає певну вагу, діти експериментують з різними конструкціями, порівнюють їх стійкість та вивчають основи інженерії. Це розвиває їхню здатність до дослідницької діяльності, що є надзвичайно важливим у сучасному світі [1].

Використання LEGO у навчанні також сприяє розвитку соціальних навичок дітей. Робота в команді під час групових проєктів навчає їх співпрацювати, слухати одне одного, домовлятися і розподіляти обов'язки. Це важливо для формування емоційного інтелекту та вміння працювати в колективі. Наприклад, під час створення спільного проєкту, такого як «Робот для збору сміття», учні вчаться обговорювати свої ідеї, спільно приймати рішення та підтримувати одне одного.

Інноваційність LEGO-технології проявляється у її інтеграції з сучасними цифровими інструментами. Одним із прикладів є платформа LEGO Education, яка дозволяє використовувати програмовані набори, такі як LEGO Mindstorms або LEGO SPIKE Prime, для навчання основ програмування та робототехніки. Діти можуть програмувати роботів, задаючи їм певні команди, і таким чином вивчати логіку, алгоритми та принципи роботи технічних пристроїв. Це особливо актуально у контексті впровадження STEM-освіти, яка акцентує увагу на природничих науках, технологіях, інженерії та математиці.

Для успішного впровадження LEGO в освітній процес важливо дотримуватися певних методичних принципів. По-перше, діяльність із використанням конструктора повинна бути інтерактивною та практичною. Це означає, що завдання мають заохочувати учнів до експериментів, досліджень та самостійного пошуку рішень. По-друге, навчання повинно бути індивідуалізованим. Завдяки гнучкості LEGO-завдань кожен учень може працювати у власному темпі, виконуючи завдання відповідно до своїх можливостей та інтересів. По-третє, важливо забезпечити систематичність і поступовість у впровадженні LEGO-технологій. Починати варто з простих завдань, поступово ускладнюючи їх, щоб діти не втрачали інтересу до роботи.

Поряд із перевагами, впровадження LEGO в освітній процес має і певні виклики. Одним із них є необхідність підготовки педагогів. Учителі повинні добре розуміти можливості LEGO-технологій, володіти навичками роботи з конструкторами та вміти інтегрувати їх в освітній процес. Для цього потрібне проведення спеціальних тренінгів та семінарів. Іншим викликом є фінансова

складова, оскільки набори LEGO та супутнє обладнання можуть бути дорогими для шкіл. Утім, ці труднощі можна подолати за рахунок партнерства з освітніми фондами, грантових програм або спонсорської підтримки [3].

Попри виклики, результати використання LEGO у навчанні молодших школярів свідчать про високу ефективність цієї методики. Діти стають більш мотивованими, впевненими у своїх силах і зацікавленими у навчанні. Вони легше засвоюють нові знання, активно беруть участь у творчих проєктах і демонструють вищий рівень академічних досягнень. Крім того, LEGO сприяє розвитку у школярів тих навичок, які знадобляться їм у майбутньому для успішної кар'єри та життя у сучасному світі.

Таким чином, впровадження LEGO в освітній процес є перспективним напрямом розвитку освіти. Ця технологія дозволяє зробити навчання цікавим, творчим і ефективним, створюючи умови для всебічного розвитку дітей. У майбутньому можна очікувати ще більшого поширення LEGO-технологій у школах, оскільки вони відповідають вимогам сучасного суспільства та сприяють підготовці учнів до життя у світі, що постійно змінюється.

Список використаних джерел:

1. Рома О.Ю. Гра по-новому, навчання по-іншому : методичний посібник. Київ : the LEGO Foundation, 2018. 44 с.
2. Шалда Н.В. Інтеграція LEGO-конструювання в освітній процес. *Палітра педагога*. 2018. №6. 7-10 с.
3. Швардак М. В. Освітні тренди в умовах Нової української школи. *Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова. Сер. 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2022. Вип. 89. С. 136–140.
4. Zaporozhchenko T., Shvardak M., Stakhiv L., Kalyta N., Sadova I., & Ilyash S. A Future Primary School Teacher Competence Building Model through Application of Innovative Technologies. *Revista Românească pentru Educație Multidimensională*. 2022. 14(4). 01-20.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>